

Μὰ, κατὰ συνέπειαν μιᾶς εἰρωνίας τῆς τύχης, ἴσα ἴσα αὐτὰ τὰ ἐμπόδια εἶναι προορισμένα νὰ σπαστοῦν ἀπὸ τοὺς ἀνίκωνους ἀντιπάλους.

Ἄρα μπῆκε ἡ ἰδέα στὴ γνωρισιὰ τῶν ἐξοχῶν ἀθρόπων, κἀθῆσε στὸ προορισμένο τῆς χτῆμα. καὶ ὅσο κι ἂν πολέμοι ἔδωκεν ὡς τότε, ὅσο κι ἂν παρὰνοῦνταν καὶ ἐξέπιπτες παρὰμορφώνονταν, τόσο ἡ ἀναγέννησὶς τῆς μέσας στὰ καινούργια κεφάλια εἶναι τώρα γερή, φτάνει νὰ εἶναι στερεωμένη ἐκεῖ ὅχι μόνο διὰ μέσου τῆς διανοητικῆς παραδοχῆς ἀλλὰ καὶ διὰ μέσου ἐκείνου τοῦ αἰσθητικῆς τῆς γενναιοφροσύνης, ἡ ὁποία ἐπαναστατεῖ σὲ μερικὲς ἀθρόωπινες ψυχῆς ἐναντίον σὲ ὁποιαδήποτε ἀδικίαν.

Μὰ καὶ τότε μάλιστα, ὅταν ἡ καινούργια ἰδέα δι' χωρὶς ἀμέσως καὶ δίχως πόλεμο μὲς στὰ ἐξοχα κεφάλια, παρὰ βρίσκεται καὶ ἐδῶ στὴν ἀντίστασιν μὲ ἀντίληψες ποὺ γίνονταν δεχτὲς προτύπερα καὶ πρέπει νὰ καταχτήσῃ βῆμα πρὸς βῆμα τὸν τόπο ποὺ τῆς ἀξίζει, μολαταῦτα ταῦτα ἡ πάλιν εἶναι ἕλλησ λογῆς καὶ γίνεται σὲ ἄλλο χῶμα ἀπὸ τὴν πάλιν τὴν προτυπερινή.

Διόλου δὲν πρόκειται γιὰ τὴν ἀντίστασιν τὴν τυφλὴ καὶ ἐμρυστὴ στὴν ὀκνηρίαν, παρὰ γιὰ τὸ ἴδιο τὸ ἀντιζύγιμα τῶν ἀποδείξεων, καὶ ἀπὸ τῆς διαφώτιστῃ αὐτῆς τῆς συζήτησης βγαίνει τὸ μεγαλύτερο ὄφελος γιὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀλήθειας. Κι ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος ἴσα ἴσα ἐκεῖνο τὸ περιστατικὸ δίνει στοὺς νέους μαθητάδες, ἔξω ἀπὸ τὴν δύναμιν τῶν πεποιθήσεων καὶ μιὰ ξεχωριστὴ ικανότητα νὰ διηγήσων τὴν ἰδέαν πρὸ μακρὰ ὡς στὴν ἀποτελεσματικὴ ἐπιτυχίαν.

Γιατὶ τίποτε δὲν εἶναι δυσκολώτερον στὸν κόσμον παρὰ νὰ καταλαβαίνῃ κανεὶς τὸν ἄλλον, καὶ πάλι χωρὶς νὰ τὸν καταλάβῃ εἶναι παρὰπέρα ἀπὸ τὴ δύναμιν του νὰ τὸν καταπέσῃ. Νὰ καταλαβαίνῃς τὸν ἄλλον ὅμως θὰ πῇ, νὰ ἔχῃς ἢ νὰ εἶχες μέσα σου κάτι σύμφωνον ἢ ἀνάλογον μὲ τὸ νοῦ του· ὁποῖος δὲν εἶχε τοῦτο, θὰ τοῦ μένῃ ξένος.

Καὶ οἱ καλύτεροι ἀγωνισταὶ γιὰ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν προκοπὴν εἶναι κείνοι ποὺ ἐπαιρναν μέρος οἱ ἴδιοι πωτότερα στὴν παλιὰ πλάνη καὶ ποὺ βρῆκαν στὴν ἰδίαν τοὺς ψυχικὴν ἐξέλιξιν τὴς ἀποδείξεως γιὰ τὴν καινούργια ἀλήθειαν. Μὲ τοῦτες τὴς ἀποδείξεις εἶναι τώρα στὴ θέσιν νὰ ἀφομοιωθῇ ἡ ἀλήθεια κατὰ τὸ βαθμὸ καὶ κατὰ τὸ εἶδος τῆς διάνους σ' ἐκείνῃ τῶν ἄλλων.

τοὺς πῶς θὰν τὸ κατορθώσουν, καὶ εἶχανε φόβους μήπως οἱ Ἀθηναῖοι, φρονώντας πῶς χάλασαν οἱ ὅροι ἀφ' οὗ ἤρθανε στὰ χεῖρα, δὲν τοὺς ἀρίστους ἴσως νὰ φύγουν.

53. Ἀποφασίσαν λοιπὸν καὶ ἕνα τρεχαντήρι νὰ στείλουν ἀνθρώπους τοὺς στοὺς Ἀθηναίους χωρὶς κηρύκειον καὶ νὰν τοὺς δοκιμάσουν. Ἔτσι τοὺς στέλλουν καὶ ἔλεγον πῶς «Σωστά δὲν κάνετε, ὦ Ἀθηναῖοι, ποὺ ἔτσι ἀρχίζετε πόλεμον καὶ χαλνᾶτε τοὺς ὄρκους· γιατί ἐνῷ ἐμεῖς τιμωροῦμε τοὺς ὀχτροὺς ἡμεῖς, μὰς μπαίνει στὴ μέση, ἐτοιμοὶ μὲ τ' ἄρματα νὰ μάς χτυπήσῃ. Ἄ σκεπτόσασ εἶναι νὰ μὰς ἀμυνοῦνται νὰ τραβήξουν πρὸς τὴν Κέρκυραν ἢ ὅπου ἄλλου θέλουμε καὶ νὰ χαλᾶτε τοὺς ὄρκους, πιάστε μας ἐμεῖς· ἐδῶ πρώτους καὶ μεταχειριστεῖτε μας ὡς ὀχτροὺς». Ἔτσι μίλησαν ἄφοι. Κι ὁ στρατὸς τῶν Κερκυραίων ὅσος τ' ἄκουσε ὡνάξεν ἀμέσως νὰν τοὺς πιάσουν καὶ σφάξουν· οἱ Ἀθηναῖοι ὅμως ἀποκρίθησαν «Οὔτε ἀρχίζουμε πόλεμον, ὦ Πελοποννησιῶτες, οὔτε χαλνᾶμε τοὺς ὄρκους, παρὰ ἤρθετε βοηθοὶ τῶν Κερκυραίων ἐδῶ τῶν συμμάχων μας. Ἄ λοιπὸν θέλετε νὰ τραβήξῃτε ἄλλου πούθεν, μείστε λεφτεροί· ἂν ὅμως χτυπήσῃ τὴν Κέρκυραν ἢ κανένα δικό της μέρος, δὲ θὰν τὸ παραβλέψουμε ὡς οὐκ ἐπιτρέψουμε».

54. Ὅτα λοιπὸν ἀπάντησαν ἔτσι οἱ Ἀθηναῖοι,

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς τῆς ἀφομοίωσης ἡ προκοπὴ τῆς ἀλήθειας μπαίνει στὴν τρίτη καὶ τελευταία φάσιν τῆς ἀνάπτυξός της, δηλ. στὴ φάσιν τῆς γενικῆς ἀναγνώρισης. Κ' ἐδῶ σὰν καὶ σ' ὅλες τὴς μορφῆς τῆς ζωῆς ὑπάρχει ἡ πάλιν γιὰ τὴν ὑπαρξιν. Τὸ πρὸ γερὸ κεφάλι πῆρε γιὰ κληρονομία τὴν πρὸ δραστήρια ἐπιμονὴν στὸ στοχασμὸ, τὴν πρὸ ἐξυπνὴ μεταχείρισιν ὅλων τῶν ἀποδείξεων πρὸς διαβεβαίωσιν καὶ παλεύοντας μέρα μὲ τὴν μέρα, μὲ τὴν μετρίότητα ποὺ τὸν τριγυρίζει, τὰ ποτέλεσμά δὲ μπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλο παρὰ ἡ ὑποταγὴ τοὺς ἀποκίτω ἀπ' τὴν ἐξουσίαν του.

Κι ἀπὸ τῆς ἄλλης μερὸς ἔρχεται ἕνας καινούργιος βοηθὸς ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἀναπάντεχους καὶ ἀμερόληπτους καὶ ἄλλως τε ἀδιάφορους. Τώρα καὶ αὐτοὶ αἰσθάνονται πῶς εἶναι βαλμένοι· στὴν κίνησιν τῶν συζητήσεων καὶ δὲ μποροῦν νὰ κάμουν ἄλλο παρὰ νὰ δουλεύουν γιὰ τὴν κατανόησιν τῆς καινούργιας ἀλήθειας. Γιατὶ ὁποιαδήποτε ἀλήθεια εἶναι μιὰ διατύπωση πρὸς τὴν ἀπαρτιάστων κανόνων ποὺ εἶναι μόνοι τοὺς τὰ θεμέλια τοῦ σύμπαντος, καὶ ἀνταποκρίνεται τῆς αἰώνιας διέγερσιν τῆς ἀθρόωπινος διάνους πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς γνωρισιᾶς καὶ τὴν αὐξήσιν τῶν προϋποθέσεων τοῦ γενικοῦ καλοῦ.

ἴσα ἴσα τὸ ἀπρόσωπον στοιχεῖον στὴν ἰδίαν στιγμῇ τῆς σύλληψης μιᾶς καινούργιας ἰδέας δείχνει τώρα τὴν ἀληθινήν της ἀξίαν. Γιατὶ ἕνας ἄνθρωπος χτυπιέται μὲ ἄλλον ἄνθρωπον, τὸ ἐγωιστικὸ πνεῦμα παρὰλληλίζει τὸν ἑαυτὸν τοῦ μὲ ἄλλο ἐγωιστικὸ πνεῦμα. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ εἶναι ἀπρόσωπον, εἶναι μιὰ κληρονομία κοινὴ σ' ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ ἄμα μὲ τὴν πάλιν ἀποδείχθηκε πῶς εἶναι τῆς ἰδίας φύσεως, διαπερνᾷ ὅλες τὴς ἀτομικότητας τοῦ μέλλοντος σὰν ἕνα στοιχεῖον ἀχώριστον ἀπ' αὐτὴν.

Τότε ἡ πάλιν πλησιάζει στὸ τέλος τῆς, ἡ διχονοία χάνεται σιγὰ σιγὰ, ἡ ἐξουσία τῶν πρὸ ἀναπτυγμένων ἐκτείνεται ἀποπάνω στοὺς ἄλλους, καὶ σὲ μιὰ μελλούμενη γενεῇ ἡ ἀλήθεια ποὺ τὴν πολέμοισαν ἄλλοτε, κατορθώνει νὰ γείνῃ ἡ ἀλήθεια ποὺ τὴν παραδέχονται ὅλοι γιὰ ριζοθήμελα τῆς κατανόησός της γιὰ τὴν γενικὴ σκέψιν.

Τὰ νερὰ πέρασαν, οἱ πέτρες ἀπόμειναν καὶ ἀπὸ πέτρα σὲ πέτρα περπατεῖ ἡ ἀλήθεια πρὸς τὸ μέλλον τῆς τὸ ἀπεριόριστον.

Μεταφ. KARL DIETERICH

τότες οἱ Κορθῖνοι ἐτοίμαζαν τὸ ταξίδι πίσω στὸν τόπον τους, καὶ ἔστησαν τρώπαιον στὰ Σύβοτα τῆς στεριάς. Οἱ Κερκυραῖοι πάλι μάζεψαν τὰ τσακίσματα καὶ τὰ λείψανα τὰ ἀπὸ τὸ μέρος τοὺς βγαλμένα ἀπὸ τὰ κύματα καὶ τὸν ἄνεμον ποὺ σηκώθηκε τὴ νύχτα καὶ τὰ σκόρπισε παντοῦ, καὶ ἔστησαν ἀντιπρόπαιον στὰ νησιώτικα Σύβοτα μὲ τὸ λόγον πῶς νίκησαν. Καὶ νὰ μὲ τί ἐπιχειρήματα ἤθελαν καὶ οἱ διὸ δική τους τὴ νίκη. Οἱ Κορθῖνοι ἐπειδὴς κέρδιζαν ὡς στὴ νύχτα, ὥστε νὰ μεταφέρουν σωροὺς τσακίσματα καὶ νεκροὺς, καὶ κρατοῦσαν αἰχμάλωτους ὅχι λιγώτερος ἀπὸ χίλιους ἄντρες, καὶ βούλιαζαν ἀπάνου κατὰ 70 καράβια (76)· οἱ Κερκυραῖοι πάλι ἐπειδὴς κατὰστρεψαν ὡς πρὸς 30 καράβια καὶ ὕστερα ἀπὸ τὸν ἐρχομὸ τῶν Ἀθηναίων μάζεψαν τὰ τσακίσματα τὰ ἀπὸ τὸ μέρος τοὺς καὶ τοὺς νεκροὺς, καὶ ἐπειδὴς τὴν πρὶν βραδίαν κώλωσαν ὁμῶς τοὺς οἱ Κορθῖνοι ὅταν εἶδαν τὸν Ἀττικὸν τὸ στόλον (77). Ἔτσι λοιπὸν καὶ οἱ διὸ ἀπαιτοῦσαν τὴν νίκη.

(76) Τὰ λόγια ἔστησαν τροπαῖον εἶναι ξένα κατὰ τὸν Krueger.

(77) Τὰ λόγια καὶ ἐπειδὴ ἄλλον οἱ Ἀθηναῖοι οὐκ ἀντεπέλεον ἐκ τῶν Συδῶτων διὰ ταῦτα τροπαῖον ἔστησαν οὐ φαίνονται ξένα, ὅπως καὶ τὸ τε πρὶν ἀπὸ τὸ προτεροῖον.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

ΑΓΚΥΡΑ

Τοῦ μικροῦ μου ἱεροῦ Λεάντρου Παλαμᾶ.

Ὡ ἡ θυγατέρα τῆς φωτιᾶς· ἀπ' τῶν ἐγκάτων
Τῆς Σφαίρας τὸ πυκνόπυρο σκοιάδι,
Σὰν μίαν ἀπ' τῶν Ἀδῶν τὸν Ἀδῆν,
Ξαναπλάσμενη ἐδῶ στὸ φῶς τῆς τῶν κυμάτων
Καὶ σὶν ὑγρῶν βυθῶν—ποῦ ἡ κάθε φλόγα σβύνει—
Καὶ σὶν ἀθώοιαν ἀβέσσωσιν τὴ γαλήνη
—Σὺ, τώρα, ἀπὸ τοῦ λιμανιοῦ καὶ ἀπ' τοῦ γιαλοῦ ἐστὶ
καὶ—

Μονάχα ἐσύ, ὅπου δὲν μπορεῖ τοῦ ἀνθρώπου μάτι,
Νοσταλγικὰ βυθίζεσαι καὶ ἀδράχνεις
Μὲ τριγυροῦν κορμὶ, καὶ σταματᾷς
—Τὰ σπλάχνα τῆς Μητρίδος σὰν νῆματα νὰ σκίσῃς—
Τὸ δρόμον τῆς Ἀπολιτισμῆς ἢ τῆς Ἑλπίδας...
Καὶ καὶ στέρεο πέρα ἐκεῖ γιὰ ναύτης ψάχνεις·
Ἐνῶ οἱ ἄρμοι τῆς Ἀλυσσοῖδας
Σὲ ἀλυσσοδεύουν σὴς Ζωῆς τῆς πλανεμένης
Τὰ πλάγια ὡς νᾶνεβῆς σὴς ποταμένης
Θαλασσοταξιδεύεις τὴν ἀγκυλὴν,
Κι ἀφρόδαρτη νὰ μένης ἐκεῖ πάλι
Πάντα ἐσύ σκλάβος τῆς πιστῆς, μὰ καὶ Βασίλισσά της
Στοῦ γυρισμοῦ τὰ τόσα ὥραϊα ὀνειρικά της.

Σπέντες

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

ΣΚΙΑΣ ΓΡΟΘΙΕΣ

«Θέλω δόξα καὶ γροθιές».

Γιὰ τὴν ὥρα δηλαδὴ πέρφουνε μοναχὰ οἱ γροθιές, πυκνὲς «ἄκριτος ὄχλος» χαλαζεῖ καλοκαιρινό. Ποιὸς εἶν' ὁ Κύκλωπας ποὺ τὴν τινάζει; Γυρῶ καὶ βλέπω τὸ χεῖρ—τί τρομερὸ χεῖρ! χεῖρ σκιάς. Ρίχνει τὸ χαλαζεῖ—καὶ ὅλα θάλασσα τὰ κάνει. Θάλασσα ὅλα μέσα στὸ στερεοτυπωμένο βιβλίδιον τοῦ κ. Σκια: ἡ ψευδογλωσσολογία ἐν παραδείγματι. Τὸ νόημα τοῦ τίτλου δύσκολον δὲν εἶναι νὰ τὸ γράψωμε. «Ψευδογλωσσολογία»—κάποιον φάντασμα, μιὰ σκιά ποὺ πάντα μπρὸς τοῦ βλέπει ὁ κ. Σκιας· «ἐν παραδείγματι»—μιὰ κάποια στὸ «Νουμᾶ» τυπωμένη κρίσις γιὰ τὸ βιβλίο τοῦ ἀπὸ τοῦ γλωσσίου.

55. Ἐπειτα οἱ Κορθῖνοι κατὰ τὸ μισμὸν τοὺς τὸ Ἀναχτόριον ποὺ βρίσκεται ἀπᾶς στὸ στόμα τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου τὸ πῆραν μ' ἀπάτη—εἴταν ὡς τότε συντροφικὸ τῶν Κερκυραίων καὶ δικό τους—, καὶ ἀφ' οὗ τοποθετήσανε μέσα κάτοικους Κορθῖνους, γύρισαν πίσω στὴν Κόρθον. Ἐκεῖ 800 Κερκυραῖους, ὅσοι εἴτανε σκλάβοι, τοὺς πούλησαν, καὶ τοὺς λοιποὺς 250 τοὺς ἔλυσαν (78) καὶ τοὺς φύλαγαν, ὅμως μὲ κάθε τιμὴ, καὶ μὲ τὸ σκοπὸ νὰν τοὺς προσκολλήσων τὴν Κέρκυραν σὰν θὰ γύριζαν πίσω· γιατί καὶ ἔτυχον οἱ περισσότεροί τοὺς ἀπὸ τοὺς πρώτους ἀρχόντους τοῦ νησιοῦ.

Ἔτσι λοιπὸν ἡ Κέρκυρα βγήκε κερδισμένη στὸν πόλεμον μὲ τοὺς Κορθῖνους, καὶ τότε ἐφυγε ὁ στόλος τῶν Ἀθηναίων. Κι ἀπὸ σταθῆκε τὸ πρῶτον παρὰ πονο τῶν Κορθῖνων μὲ τοὺς Ἀθηναίους ποὺ τοὺς ἔκανε νὰ κηρύξουν πόλεμον, τὸ πῶς ἂν καὶ σύνορκοι τοὺς ναφτοπολεμοῦσαν μὲ τοὺς Κερκυραίους μαζί.

(78) Τὸ κείμενον δίδοντες. Δὲ δένει ὅμως ὅπως θὰ νὰ καλοπιάσῃς· πρὶν ἂν εἴταν πρὶν δεινόν—ὅπως ὡς ἀντιπάλωτοι εἴταν οἱ Κερκυραῖοι—τοὺς λύνει. Γράφει δὲ ἄλλο λύσαντες. Ἀφορμὴ τοῦ λάθους τὸ δίδοντες τοῦ § 30.